

ข่าวกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กองเกษตรสารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โทร. 0 2281 0859 โทรสาร 0 2281 0859 E-mail: moacnews@gmail.com

ครั้งที่ 524 / 2553

24 กันยายน 2553

กษ. ผนึก วท. ดึงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม สร้างความเข้มแข็งภาคเกษตร

กระทรวงเกษตรฯ ร่วมกับ กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ทำข้อตกลงความร่วมมือในการสร้างความเข้มแข็งภาคเกษตรด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม หวังพัฒนาและยกระดับภาคเกษตรกรรมของประเทศไทยให้มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของเกษตรกรไทย

นางสาวสุจินดา โชติพานิช ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เปิดเผยถึงความร่วมมือกันระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในการใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อสร้างเสริมความเข้มแข็งของภาคเกษตรกรรม ซึ่งถือได้ว่าทั้งสองกระทรวงได้ร่วมมือกันในเชิงนโยบาย เพื่อการวิจัยพัฒนาการเกษตรมากระยะหนึ่งแล้ว ในการสนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้ภาคเกษตรกรรม และเตรียมความพร้อมรองรับภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยปัจจุบันภาคเกษตรไทยได้มาถึงจุดที่ต้องมีการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้มากขึ้นด้วยเหตุผลหลายประการ **ประการแรก** เนื่องจาก ประสิทธิภาพการผลิตของไทยลดลง โดยปี 2553 สถาบันนานาชาติเพื่อการจัดการ (Institute for Management Development : IMD) จัดให้ภาคเกษตรของประเทศไทยมีประสิทธิภาพ การผลิตอยู่อันดับที่ 53 จาก 57 ประเทศ โดยมีอันดับลดลงสองอันดับเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า **ประการที่สอง** ผลผลิตต่อพื้นที่ของสินค้าเกษตร หลายชนิดประเทศไทยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลก ซึ่งอาจมาจากหลายปัจจัย เช่น การขาดแคลนพันธุ์ดี การบริหารจัดการที่เหมาะสม เช่น การบริหารจัดการดินและน้ำ เครื่องจักรกลเกษตร เทคโนโลยีด้านวัสดุ เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวหรือ การใช้เทคโนโลยีไอที เป็นต้น

ประการที่สาม พื้นที่เพาะปลูกมีปริมาณจำกัด แต่ความต้องการใช้ผลผลิตทางการเกษตรทั้งในและต่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เพื่อการตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิมและอุตสาหกรรมใหม่ๆ เช่น อุตสาหกรรมฐานชีวภาพ พลังงานชีวภาพ เป็นต้น **ประการที่สี่** การขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ทำให้มีความจำเป็นต้องใช้ เครื่องจักรกลการเกษตรเข้าไปเพื่อทดแทนแรงงานที่หายากและมีราคาแพงมากขึ้น **ประการที่ห้า** ผู้บริโภคมีความต้องการสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและความปลอดภัย ดังนั้น ผู้ผลิตต้องสร้าง ความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัยของสินค้าที่ผลิตด้วย ต้องมีการนำ เทคโนโลยีตรวจวิเคราะห์ทดสอบมาใช้ควบคุมคุณภาพของสินค้า รวมถึงการใช้เทคโนโลยีการตรวจสอบย้อนกลับ สุดท้าย **ประการที่หก** ภาวะโลกร้อนจะกระทบต่อภาคเกษตรค่อนข้างมากเนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมสูง รายงานของ IPCC คาดว่าเมื่ออุณหภูมิสูงขึ้น 1-3 องศาเซลเซียสผลผลิตทางการเกษตรในเขตอบอุ่นจะลดลง ประมาณ 2.5-10% ภายในปี 2020 โดยอาจทำให้พืชไม่ออกดอกหรือออกล่าช้า มีการระบาดของโรคพืชและแมลง ใหม่ ๆ ที่มากับ สภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การทำเกษตรกรรม ในศตวรรษที่ 21 จะมีการผสมผสาน ระหว่างศาสตร์แขนงต่างๆ มากขึ้นทั้งวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีชีวภาพ อิเล็กทรอนิกส์ วัสดุศาสตร์ และนาโนเทคโนโลยี เพื่อให้การทำ การเกษตร มีความแม่นยำสูง หรือที่เรียกว่า "Precision Farming" การทำเกษตรรูปแบบนี้เป็นที่นิยมในประเทศสหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย และเริ่มแพร่หลายไปยังยุโรป ญี่ปุ่น และ จีนมากขึ้นเพราะเป็นการทำเกษตรที่ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูง รวมไปถึงการเพาะปลูกในระบบโรงเรือนเพื่อป้องกันความสูญเสียจากโรคแมลง การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ และลดข้อจำกัดของฤดูกาลเพาะปลูก

ด้านนายยุคล ลิ้มแหลมทอง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวถึงความร่วมมือกันทั้ง 2 กระทรวงในครั้งนี้ว่า สำหรับประเทศไทยนั้น เป็นผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรและอาหาร เช่น ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง น้ำตาล กุ้ง และไก่ ได้เป็นอันดับต้น ๆ ของโลก ภาคเกษตรจึงมีบทบาทในการสร้างรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ แม้จะไม่สูงเทียบเท่ากับ

ภาคอุตสาหกรรม แต่เป็นภาคที่เกี่ยวข้องกับประชากรจำนวนมาก ทั้งเกษตรกรที่เป็นผู้ผลิตและเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งประชากรผู้บริโภคสินค้าเกษตรและอาหารที่มีความมั่นใจว่าแม้โลกจะเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจ และวิกฤติอาหาร แต่คนไทยก็ยังมีอาหารเพียงพอ

ในวันนี้ภาคเกษตรต้องเผชิญกับเรื่องประสิทธิภาพการผลิตที่ลดลง ซึ่งมาจากสาเหตุหลายปัจจัย เช่น การขาดแคลน พันธุ์ดี ขาดการจัดการดินและน้ำ เมื่อประกอบกับความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากการทำการเกษตรอย่างเข้มข้น ดังนั้น แม้ว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะดำเนินการเพิ่มผลผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันมาอย่างต่อเนื่อง แต่การดำเนินการต่อไปยังจำเป็นต้องอาศัยการวิจัย พัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อนำมาสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรอย่างต่อเนื่อง

ส่วนการเผชิญกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่เกิดจากภาวะเรือนกระจก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการผลิตภาคเกษตร ทั้งทางตรงและทางอ้อม กระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ ทั้งจากภาวะฝนแล้ง น้ำท่วม โรคพืช และโรคสัตว์และอาจส่งผลกระทบต่อเรื่องถึงความมั่นคงอาหาร ในระดับประเทศ และในระดับโลกได้ เป็นเรื่องที่น่าวิตกกังวลถึงสาเหตุของปัญหา ซึ่งภาคเกษตรก็มีส่วนในการทำให้โลกร้อน จากการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ดังนั้น ทิศทางการพัฒนาของภาคเกษตรจึงจำเป็นต้องปรับการผลิตให้เป็นแบบ Low Carbon เพื่อร่วมมือในการลดปัญหาโลกร้อน เช่น สนับสนุนในการผลิตพลังงานทดแทน ซึ่งในแผนพลังงาน 15 ปี ได้กำหนดจะเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนให้เป็นร้อยละ 20 ภายในปี 2565 ในจำนวนนี้ จะเป็นเชื้อเพลิงชีวภาพประมาณร้อยละ 4 ดังนั้น แนวโน้มความต้องการมันสำปะหลัง อ้อย และปาล์มน้ำมัน ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญ มีศักยภาพในการผลิตเอทานอลและไบโอดีเซลจะเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างที่ประเทศไทยยังไม่ได้ไปถึง Second Generation Biofuel

อย่างไรก็ตามสินค้าเกษตร เป็นสินค้าที่เสียหายง่าย ไม่เหมือนกับสินค้าอุตสาหกรรมที่เก็บไว้ในคลังสินค้าได้เป็นเวลานานโดยไม่เสียหาย แต่สำหรับสินค้าเกษตร การที่จะเก็บไว้เป็นปีโดย คงความสด รักษารสชาติ และคุณภาพไว้เป็นเรื่องที่ยากและต้นทุนสูง ดังนั้น การจัดการพืชผล หลังการเก็บเกี่ยว เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยการวิจัยและพัฒนา ตั้งแต่การวางแผนช่วงเวลาในการเก็บเกี่ยวผลผลิต วิธีการเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาในอุณหภูมิที่เหมาะสม การบรรจุภัณฑ์ที่ช่วยยืดอายุ ผลผลิต บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการปรับปรุงระบบโลจิสติกส์เกษตรที่มีประสิทธิภาพจะช่วยเพิ่มศักยภาพความสามารถในการแข่งขันได้

ดังนั้น ในการจัดทำยุทธศาสตร์สินค้าเกษตร ได้กำหนดให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต การเพิ่มมูลค่าสินค้าเพื่อสนองความต้องการของตลาด การปรับปรุงระบบโลจิสติกส์ ตลอดจนการปรับระบบการผลิต การบริโภคที่เป็น Cool and Green ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งช่วยลด ภาวะโลกร้อน การดำเนินการเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยการผลิตบนพื้นฐานองค์ความรู้ ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เป็นกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การเพิ่มรายได้ของเกษตรกร ลดแรงจูงใจในการออกจากภาคเกษตร และสนับสนุนการเจริญเติบโตของภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ความร่วมมือกันทั้งสองกระทรวงในการบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรม จะสร้างความเข้มแข็งของภาคเกษตรกรรมและการรับมือกับภาวะโลกร้อน รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านเทคนิคและวิชาการเพื่อ สร้างผลงานและวิทยาการใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพสู่การใช้ประโยชน์ ตลอดจนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และหรือจำเป็นสำหรับภาคเกษตรกรรมโดยมีเป้าหมายในการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ในการยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน